Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

21. december 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – lufttransport – forordning (EF) nr. 261/2004 – fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved aflysning eller lange forsinkelser – artikel 2, litra l) – artikel 5, stk. 1 – ændring af afgangstidspunktet for en flyvning – flyvning udsat med ca. tre timer – underretning af passagererne ni dage inden afgang – begreberne »aflysning« og »forsinkelse««

I sag C-395/20,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Landgericht Düsseldorf (den regionale appeldomstol i Düsseldorf, Tyskland) ved afgørelse af 3. august 2020, indgået til Domstolen den 19. august 2020, i sagen

EP,

GM

mod

Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş.,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af Domstolens vicepræsident, L. Bay Larsen, som fungerende formand for Første Afdeling, og dommerne J.-C. Bonichot og M. Safjan (refererende dommer),

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– EP og GM ved Rechtsanwältin F. Puschkarski,

– den tyske regering ved J. Möller, M. Hellmann og U. Kühne, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved R. Pethke og K. Simonsson, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 23. september 2021,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2, litra l), artikel 5, stk. 1, og artikel 8, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT 2004, L 46, s. 1).

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem EP og GM, to luftfartspassagerer (herefter »de omhandlede passagerer«), og Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş. (herefter »Corendon Airlines«) vedrørende sidstnævntes afvisning af at yde de omhandlede passagerer kompensation som følge af udsættelsen af det oprindeligt planlagte afgangstidspunkt for deres flyvning.

Retsforskrifter

3 Artikel 2 i forordning nr. 261/2004 med overskriften »Definitioner« fastsætter følgende:

»I denne forordning forstås ved:

[…]

l) »aflysning«: en planlagt flyvning, hvortil der var mindst én reservation, som ikke gennemføres.«

4 Denne forordnings artikel 5 med overskriften »Aflysning« bestemmer i stk. 1:

»Hvis en flyafgang aflyses, skal berørte passagerer:

a) tilbydes bistand af det transporterende luftfartsselskab i overensstemmelse med artikel 8

b) tilbydes bistand af det transporterende luftfartsselskab i overensstemmelse med artikel 9, stk. 1, litra a), og artikel 9, stk. 2, samt i tilfælde af omlægning af rejsen når det nye afgangstidspunkt med rimelighed kan forventes at være tidligst dagen efter det planlagte afgangstidspunkt, bistand som specificeret i artikel 9, stk. 1, litra b) og c)

c) have ret til kompensation fra det transporterende luftfartsselskab i overensstemmelse med artikel 7, medmindre
   i) de får meddelelse om aflysningen mindst to uger før det planlagte afgangstidspunkt, eller
   ii) de får meddelelse om aflysningen mellem to uger og syv dage før det planlagte afgangstidspunkt og får tilbudt en omlægning af rejsen, så de kan afrejse højst to timer før det planlagte afgangstidspunkt og ankomme til det endelige bestemmelsessted senest fire timer efter det planlagte ankomsttidspunkt, eller

iii) de får meddelelse om aflysningen mindre end syv dage før det planlagte afgangstidspunkt og får tilbudt en omlægning af rejsen, så de kan afrejse højst en time før det planlagte afgangstidspunkt og ankomme til det endelige bestemmelsessted senest to timer efter det planlagte ankomsttidspunkt.«

5 Den nævnte forordnings artikel 6 med overskriften »Forsinkelser« har følgende ordlyd:

»1. Hvis et transporterende luftfartsselskab med rimelighed forventer, at en flyafgang bliver forsinket ud over tidspunktet for den planlagte afgang

a) med to timer eller mere for alle flyvninger på 1 500 km eller mindre eller

b) med tre timer eller mere for alle flyvninger inden for Fællesskabet på mere end 1 500 km og for alle andre flyvninger på mellem 1 500 km og 3 500 km eller

c) med fire timer eller mere for alle flyvninger, som ikke falder ind under a) eller b)

tilbyder det transporterende luftfartsselskab passagererne

i) den bistand, der er specificeret i artikel 9, stk. 1, litra a), og artikel 9, stk. 2

ii) den bistand, der er specificeret i artikel 9, stk. 1, litra b) og c), når det nye afgangstidspunkt med rimelighed kan forventes at være senest dagen efter det planlagte afgangstidspunkt

iii) den bistand, der er specificeret i artikel 8, stk. 1, litra a), når forsinkelsen er på mindst fem timer.

2. Bistand skal under alle omstændigheder tilbydes inden for de tidsfrister, der er anført ovenfor i forbindelse med hver enkelt afstandskategori.«

6 Samme forordnings artikel 7 med overskriften »Kompensationsret« har følgende ordlyd:

»1. Når der henvises til denne artikel modtager passageren en fast kompensation som følger:

[…]

b) 400 EUR for alle flyvninger inden for Fællesskabet på mere end 1500 km og for alle andre flyvninger på mellem 1 500 og 3 500 km

[…]«

7 Artikel 8 i forordning nr. 261/2004 med overskriften »Ret til refusion eller omlægning af rejsen« fastsætter:

»1. Når der henvises til denne artikel tilbydes passageren valget mellem:

a) – refusion inden syv dage i henhold til reglerne i artikel 7, stk. 3, af den fulde købspris for billetten for så vidt angår den del eller de dele af rejsen, der ikke er blevet foretaget, og for så vidt angår den del eller de dele, der allerede er foretaget, såfremt flyvningen ikke længere tjener noget formål i passagerens oprindelige rejseplan, samt, hvis det er relevant

– en returflyvning til vedkommendes første afgangssted ved førstgivne lejlighed

b) omlægning af rejsen under sammenlignelige transportbetingelser til vedkommendes endelige bestemmelsessted ved førstgivne lejlighed

c) omlægning af rejsen under sammenlignelige transportbetingelser til vedkommendes endelige bestemmelsessted på en senere dato efter passagerens eget valg, hvis der er ledige pladser.

[…]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

8 De omhandlede passagerer bestilte via internetportalen »Check24« en pakkerejse. Deres reservation blev bekræftet af det transporterende luftfartsselskab, Corendon Airlines, til en flyvning, der skulle gennemføres den 18. maj 2019 fra Düsseldorf (Tyskland) til Antalya (Tyrkiet) med planmæssig afgang kl. 13.20 og planmæssig ankomst samme dag kl. 17.50.

9 Corendon Airlines udsatte efterfølgende denne flyvning, idet flynummeret blev opretholdt, og satte det nye afgangstidspunkt til kl. 16.10 og det nye ankomsttidspunkt til 20.40 den 18. maj 2019, hvilket selskabet meddelte de omhandlede passagerer ni dage inden flyvningens påbegyndelse. Da den således ændrede flyvning blev forsinket, var afgangstidspunktet kl. 17.02 og landingen kl. 21.30 den 18. maj 2019.

10 De omhandlede passagerer krævede begge en kompensation på 400 EUR af Corendon Airlines i henhold til artikel 5, stk. 1, litra c), og artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004.

11 Efter at Corendon Airlines nægtede at yde disse passagerer kompensation, anlagde disse sag ved Amtsgericht Düsseldorf (byretten i Düsseldorf, Tyskland), der frifandt Corendon Airlines, for det første fordi selv om afgangstidspunktet var blevet ændret, var den oprindelige planlægning af denne flyvning ikke blevet opgivet. For det andet var de nævnte passagerer under alle omstændigheder blevet informeret om det ændrede afgangstidspunkt inden for den periode på mellem to uger og syv dage før det planlagte afgangstidspunkt, som er nævnt i artikel 5, stk. 1, litra c), nr. ii), i forordning nr. 261/2004, således at det ikke var nødvendigt at afgøre, om ændringen af afgangstidspunktet udgjorde en aflysning eller en lang forsinkelse af den nævnte flyvning. Den nævnte ret anførte desuden, at spørgsmålet om, hvorvidt Corendon Airlines havde overholdt sin oplysningspligt med hensyn til de i hovedsagen omhandlede passagerers rettigheder i medfør af denne forordnings artikel 8, var uden betydning, da en eventuel tilsidesættelse af en sådan oplysningspligt ikke giver ret til en kompensation i henhold til den nævnte forordnings artikel 7, stk. 1.

12 De omhandlede passagerer har iværksat appel til prøvelse af den nævnte rets dom ved Landgericht Düsseldorf (den regionale appeldomstol i Düsseldorf, Tyskland), og sidstnævnte domstol har anført, at denne dom ikke kan stadfæstes, såfremt udsættelsen af afgangstidspunktet for en flyvning med næsten tre timer udgør en aflysning som omhandlet i artikel 2, litra l), i forordning nr. 261/2004, og hvis meddelelsen om denne udsættelse ikke udgør et tilbud om omlægning af rejsen på de betingelser, der er fastsat i denne forordning.

13 På denne baggrund har Landgericht Düsseldorf (den regionale appeldomstol i Düsseldorf) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Foreligger der en aflysning af en flyvning som omhandlet i artikel 2, litra l), og artikel 5, stk. 1, i forordning [nr. 261/2004], når det transporterende luftfartsselskab flytter en flyvning, der er booket som del af en pakkerejse og har planmæssig afgang kl. 13.20 (LT), til kl. 16.10 (LT) samme dag?

2) Udgør meddelelsen ni dage før rejsens begyndelse om flytning af en flyvning fra kl. 13.20 (LT) til kl. 16.10 (LT) samme dag et tilbud om omlægning af rejsen som omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra c), nr. ii) i forordning nr. 261/2004, og i bekræftende fald, skal dette tilbud opfylde betingelserne i [denne forordnings] artikel 5, stk. 1, litra a), og artikel 8, stk. 1, i […]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

14 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, litra l), og artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at en flyafgang anses for at være »aflyst« i disse bestemmelsers forstand, når det transporterende luftfartsselskab udsætter dennes planlagte afgangstidspunkt med mindre end tre timer uden at foretage andre ændringer af denne flyvning.

15 Det skal indledningsvis bemærkes, at den forelæggende ret kun stiller dette spørgsmål i forbindelse med en udsættelse af afgangstidspunktet med 2 timer og 50 minutter uden i sine præjudicielle spørgsmål at henvise til den pågældende flyvnings efterfølgende forsinkelse.

16 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at begrebet »aflysning« i artikel 2, litra l), i forordning nr. 261/2004 er defineret som »en planlagt flyvning, hvortil der var mindst en reservation, som ikke gennemføres«.

17 Begrebet »flyvning« er ikke defineret i den nævnte forordning. Det fremgår imidlertid af fast retspraksis, at en flyafgang nærmere bestemt består i »en transporthandling med fly, som således udgør en »enhed« så at sige, og som udføres af et luftfartsselskab, der fastlægger sin rute« (dom af 4.7.2018, Wirth m.fl., C-532/17, EU:C:2018:527, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis). Domstolen har desuden præciseret, at ruten udgør et væsentligt element ved flyafgangen, da denne gennemføres i overensstemmelse med en planlægning, som er foretaget på forhånd af luftfartsselskabet (dom af 19.11.2009, Sturgeon m.fl., C-402/07 og C-432/07, EU:C:2009:716, præmis 30).

18 Domstolen har ligeledes fastslået, at ifølge artikel 2, litra l), i forordning nr. 261/2004 er en aflyst flyvning til forskel fra en forsinket flyafgang en konsekvens af, at en planlagt flyvning ikke gennemføres. Det følger i denne forbindelse heraf, at aflyste flyafgange og forsinkede flyafgange er to helt forskellige kategorier af flyvninger. Det kan således ikke udledes af denne forordning, at en forsinket flyafgang kan kvalificeres som en »aflyst flyafgang« alene under henvisning til, at forsinkelsens varighed forlænges, heller ikke selv om der måtte være tale om en lang forsinkelse (dom af 19.11.2009, Sturgeon m.fl., C-402/07 og C-432/07, EU:C:2009:716, præmis 33).

19 Under disse omstændigheder gælder, at når passagererne transporteres på en flyvning, hvis afgang er forsinket i forhold til det oprindeligt fastsatte afgangstidspunkt, kan flyafgangen kun betragtes som »aflyst«, når luftfartsselskabet transporterer passagererne på en anden flyvning, hvis oprindelige planlægning er forskellig fra den oprindeligt planlagte flyafgang (dom af 19.11.2009, Sturgeon m.fl., C-402/07 og C-432/07, EU:C:2009:716, præmis 35).

20 Den omstændighed, at udsættelsen af afgangstidspunktet for flyvningen blev meddelt de omhandlede passagerer adskillige dage i forvejen, har således ikke i sig selv nogen betydning for sondringen mellem begreberne »forsinkelse« og »aflysning«.

21 Som det fremgår af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 18, fastsætter forordning nr. 261/2004 to klart særskilte kategorier for flyvninger, nemlig på den ene side aflyste flyafgange som omhandlet i denne forordnings artikel 5, og på den anden side forsinkede flyafgange ved afgangen som omhandlet i den nævnte forordnings artikel 6. Samme forordning gør ikke kvalifikationen i den ene eller den anden af disse kategorier afhængig af den blotte forudgående meddelelse om udsættelsen af afgangstidspunktet for flyvningen.

22 Som generaladvokaten har anført i punkt 25 i forslaget til afgørelse, ville det være i strid med den almindelige forståelse af udtrykkene i og opbygningen af forordning nr. 261/2004 at antage, at en flyvning, der har været genstand for en udskydelse på mindre end tre timer, der blev meddelt adskillige dage i forvejen, idet denne flyvning i øvrigt ikke er genstand for nogen ændringer, udgør en »aflysning« som omhandlet i denne forordnings artikel 2, litra l).

23 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 2, litra l), og artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at en flyafgang ikke anses for at være »aflyst« i disse bestemmelsers forstand, når det transporterende luftfartsselskab udsætter dennes planlagte afgangstidspunkt med mindre end tre timer uden at foretage andre ændringer af denne flyvning.

Det andet spørgsmål

24 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om meddelelsen om udsættelsen af en afgang udgør et tilbud om omlægning af rejsen som omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra c), nr. ii), i forordning nr. 261/2004, der vedrører begrebet »aflysning« af en flyvning som omhandlet i denne forordnings artikel 2, litra l).

25 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Sagsomkostninger

26 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 2, litra l), artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til

luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 skal fortolkes således, at en flyafgang ikke kan anses for at være »aflyst« i disse bestemmelsers forstand, når det transporterende luftfartsselskab udsætter dennes planlagte afgangstidspunkt med mindre end tre timer uden at foretage andre ændringer af denne flyvning.

Underskrifter